

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ, ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ
του Συλλόγου διαφύλαξης και ανάδειξης αγιομετεωρίτικης κληρονομιάς
«ΜΕΤΕΩΡΩΝ ΛΙΘΟΠΟΛΙΣ»

Τα Άγια Μετέωρα, ως γνωστό, είναι ένα μοναδικής ομορφιάς και αρμονίας γεωφυσικό φαινόμενο, ένας χώρος ζώσας προσευχής και λατρείας και ταυτόχρονα ένας ιστορικός, πολιτισμικός, καλλιτεχνικός, αρχιτεκτονικός και πνευματικός πλούτος ανεκτίμητης αξίας, που συνυφαίνει μαζί με όλα τα άλλα, τα μείλια και τα τιμαλφή του Έθνους μας.

Η ιδιαιτερότητα και η μοναδικότητα των Αγίων Μετεώρων έγκειται στην απaráμιλλη σύζευξη του μοναδικού φυσικού τοπίου με την υψηλή ανθρώπινη καλλιτεχνική αισθητική και την ησυχαστική παράδοση του ορθόδοξου μοναχισμού, η οποία συντελείται αδιαλείπτως επί αιώνες στις κορφές, στα κοιλώματα και στα απόσκια των βράχων. Αυτή η άρρηκτη φυσική, καλλιτεχνική, θρησκευτική και πολιτισμική ενότητα αποτελεί το αντικείμενο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος και θαυμασμού.

Ως ένα μοναδικό ζωντανό μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς με διεθνή ακτινοβολία και τεράστια πλανητική αναγνωρισιμότητα τα Άγια Μετέωρα αποτελούν για την περιοχή της Καλαμπάκας, την Ελλάδα και ολόκληρο τον κόσμο μια υπερπολύτιμη παρακαταθήκη, την οποία οφείλουμε να προστατεύσουμε, να μελετήσουμε και να αναδείξουμε.

Και είναι αυτή ακριβώς η παρακαταθήκη, που γίνεται αντικείμενο εκτίμησης και σεβασμού από ανθρώπους σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της γης. Για τούτο και τα Μετέωρα αποτελούν ένα παγκόσμιο πολιτιστικό αγαθό, ήδη από ετών αναγνωρισμένο και εγγεγραμμένο στον κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Στο πρώτο κριτήριο ένταξης των Μετεώρων στον κατάλογο της UNESCO αναφέρεται χαρακτηριστικά: *«“Αιωρούμενα στον αέρα” (όπως είναι και η σημασία της λέξης στα Ελληνικά) τα μοναστήρια των Μετεώρων αποτελούν ένα μοναδικό αρχιτεκτονικό επίτευγμα και ένα από τα πιο δυναμικά παραδείγματα της αρχιτεκτονικής μετατροπής του χώρου σε θέση εγκατάστασης, περισυλλογής και προσευχής των μοναχών. Ειδικά, αν σκεφτούμε τις δύσκολες συνθήκες κατασκευής τους, αντιλαμβανόμαστε ότι αναμφισβήτητα πρόκειται για ένα αριστούργημα της ανθρώπινης διάνοιας και μια “θείκη κατασκευή”»* (Κριτήριο i).

Η Ελληνική Πολιτεία αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα των Μετεώρων ως πολιτιστικού μνημείου τα ανακήρυξε αρχαιολογικό χώρο και προσδιόρισε τα όρια των ζωνών προστασίας του. Επίσης, αναγνωρίζοντας τον ιδιαίτερο θρησκευτικό χαρακτήρα τους ως μοναστικής πολιτείας, ανακήρυξε την περιοχή με το ν. 2351/1995 ως Ιερό Χώρο, επιβάλλοντας συγχρόνως περιορισμούς εντός αυτού για την προστασία του θρησκευτικού χαρακτήρα του.

Τις τελευταίες δεκαετίες η Μοναστική Πολιτεία των Αγίων Μετεώρων γνωρίζει μία αναδημιουργία σε όλα τα επίπεδα, τόσο στην εγκαταβίωση νέων μοναχών και

στην κοινοβιακή ζωή και οργάνωση των Ιερών Μονών όσο και στην κτιριακή τους ανασυγκρότηση.

Η Αγιομετεωρίτικη Μοναστική Κοινότητα και γενικότερα το περιεχόμενο της Αγιομετεωρίτικης κληρονομιάς γίνονται πρεσβευτές ορθοδοξίας, ελληνισμού, παιδείας, ιδανικών και πολιτισμού σε όλο τον κόσμο. Είναι αυτός ο μικρόκοσμος που ο κάθε επισκέπτης θα πάρει μαζί του σαν μια ζωντανή γεύση και ανεξίτηλη ενθύμηση από την χώρα μας, αλλά παράλληλα και σαν ένα νόημα ζωής, που ως έθνος και ως λαός βιώνουμε και αντιπροσωπεύουμε.

Η σημαντική αυτή μαρτυρία της Μοναστικής Πολιτείας τιμάται και προστατεύεται και από την UNESCO η οποία αναγνωρίζει ότι *«τα Μετέωρα αποτελούν σημαντικό παράδειγμα ανταλλαγής ανθρώπινων αξιών, γεγονός το οποίο οφείλεται στις χιλιάδες των ανθρώπων που επισκέπτονται από όλον τον κόσμο και θαυμάζουν τη μοναδική μοναστηριακή αρχιτεκτονική, εικονογραφία και κειμήλια, αλλά και τον αξιόλογο μνημειακό χαρακτήρα του αρχαιολογικού χώρου και του φυσικού τοπίου»* (Κριτήριο ii).

Είναι προφανές ότι τα κυρίαρχα συστατικά του χώρου, η μοναχική παράδοση, ο πολιτισμός, η αρχιτεκτονική, η φυσική ομορφιά και πολλά άλλα ακόμη είναι αυτά που αναβιβάζουν την τουριστική αξία της περιοχής και την καθιστούν έναν από τους σημαντικότερους προορισμούς της πατρίδας μας με τεράστια συμβολή στην ανάπτυξη του δήμου μας, του νομού μας και όλης της χώρας.

Απαραίτητος όρος για την διατήρηση αυτού του ευεργετήματος είναι η προστασία του μετεωρίτικου χώρου και η διαφύλαξη του ιδιαίτερου χαρακτήρα του και της υψηλής αισθητικής του.

Η αποφυγή της υποβάθμισης του μετεωρίτικου χώρου λειτουργεί αποτρεπτικά και για την υποβάθμιση της ευρύτερης περιοχής μας. Ο υποβιβασμός και ευτελισμός ενός τόσο υψηλού και ποιοτικού θρησκευτικού, πολιτισμικού και τουριστικού αγαθού, η αλλοίωση του χαρακτήρα του και η μετατροπή του σε ένα εκκοσμικευμένο κέντρο πολλαπλών χρήσεων και δραστηριοτήτων πιστεύουμε ότι θα πλήξει καίρια την εικόνα και την διεθνή ακτινοβολία και των Μετέωρων αλλά και της περιοχής μας γενικότερα, καθώς θα χάσει αυτή την μοναδικότητά του. Θα αποτελέσει δε πλήρη ανασταλτικό παράγοντα στην ανάπτυξη του θρησκευτικού και πολιτιστικού τουρισμού, που κατεξοχήν αναπτύσσεται στην περιοχή μας.

Είναι σαφές ότι τα Άγια Μετέωρα αποτελούν το ανεκτίμητο συγκριτικό πλεονέκτημα και την πολύτιμη παρακαταθήκη για την περιοχή μας, την οποία δεν έχουμε δικαίωμα να απεμπολούμε, να κατασπαταλούμε ή, πολύ περισσότερο, να εκποιούμε. Αλίμονο αν πετάξουμε τα άγια τοις κυσί (*«μη δότε τα άγια τοις κυσί μηδέ βάλητε τους μαργαρίτας υμών έμπροσθεν των χοίρων»*).

Για τους λόγους αυτούς δεν αρκεί μόνο να γνωρίζουμε τι είναι τα Μετέωρα, αλλά κυρίως να μελετήσουμε το πλούσιο περιεχόμενό τους, το οποίο πέραν όλων των άλλων, κυρίως μπορεί να μας καθοδηγήσει στο αληθινό νόημα της ζωής στο επέκεινα, να μας δώσει απαντήσεις στις αμφιβολίες μας, στις αναζητήσεις μας, στις αγωνίες μας, στα adiéξodά μας. Να συμβάλλει στην πρόοδο και την ευημερία του τόπου μας, χωρίς να θυσιάζεται στον βωμό του όποιου ευκαιριακού κέρδους.

Για να μελετήσουμε όμως όλο αυτό το απόθεμα πρέπει να το προσεγγίσουμε κι' αυτό πρέπει να είναι η καθημερινή μας έννοια. Να μελετήσουμε τον πνευματικό πλούτο, τα κειμήλια, τα αριστουργηματικά καλλιτεχνήματα, τα έργα τέχνης, τα αρχιτεκτονήματα, γιατί μέσα από αυτά θα γνωρίσουμε μεγάλες στιγμές του πνεύματος, των χειρών, του μόχθου και του ιδρώτα των οικιστών του μετεωρίτικου χώρου, που αγωνίστηκαν να οικοδομήσουν στις απόκρημνες κορφές των βράχων και στα σκιερά κοιλώματά τους. Να μελετήσουμε την παράδοση που μας διέσωσαν, τα πιστεύματά τους, τις αρχές και τις αξίες του βίου τους, τους στόχους, τις επιλογές και τις προτεραιότητές τους και πώς όλα αυτά μεταφράζονται ως νόημα και ως πνευματική παρακαταθήκη στην σύγχρονη κοινωνία μας.

Είναι σαφές πως προσεγγίζοντας με ένα τέτοιο τρόπο τα Μετέωρα θα αναδειχθεί και θα κατανοηθεί ο ανεκτίμητος πλούτος που αυτά περικλείουν και θα αποδοθεί η δέουσα προσοχή απέναντι σε όλα εκείνα που τείνουν να αλλοιώσουν τα χαρακτηριστικά τους, τα οποία η φύση και η μοναχική παράδοση τούς προσέδωσαν. Αυτά τα χαρακτηριστικά θα πρέπει να προστατευθούν ως κόρη οφθαλμού για να κληροδοτηθούν αλώβητα και αναλλοίωτα στις επόμενες γενιές.

Στόχος της πρωτοβουλίας μας είναι να συμβάλουμε στη διαφύλαξη και προβολή της ταυτότητας των Αγίων Μετεώρων, του πνευματικού χαρακτήρα τους, καθώς και γενικότερα της εθνικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Τα Μετέωρα, άλλωστε, όπως και όλα τα ορθόδοξα μοναστήρια, αποτελούν διαχρονικά τους θεματοφύλακες των πλέον ουσιωδών συστατικών της ιστορίας μας και του λαού μας. Είναι οι θεματοφύλακες της ορθοδοξίας μας, της ελευθερίας μας, της παράδοσής μας, της γλώσσας μας, της παιδείας μας, των κοινωνικών αξιών μας και όλων αυτών, που τόσο βάλλονται και αμφισβητούνται στην σύγχρονη εποχή της παγκοσμιοποίησης, αλλά είναι αυτά στα οποία πρέπει να στηριχθούμε για να εξέλθουμε από την τραγική κατάσταση και την δεινή κρίση που βιώνουμε.

Η αφύπνισή μας, η επιστροφή μας στις αγνές και αληθινές εθνικές μας παρακαταθήκες και αξίες, στην ξεχασμένη μας παράδοση, στην Ορθοδοξία μας, στα μοναστήρια μας, στην γλώσσα και την ιστορία μας, είναι ουσιαστικά η μόνη οργανωμένη αντίστασή μας στην απόπειρα της νέας άλωσης του Ελληνισμού και στην οργανωμένη προσπάθεια αλλοίωσης όλων όσων συνδιαμορφώνουν την εθνική, θρησκευτική και πολιτισμική μας ταυτότητα.

Οι καιροί ου μενετοί!

Μέσα σε όσα προετοιμάζει και υφαίνει για το μέλλον του κόσμου το σύστημα της παγκοσμιοποίησης, όλοι όσοι μετέχουμε στην πρωτοβουλία αυτή ξεκαθαρίζουμε ότι δεν εξαρτώμαστε και δεν μετέχουμε σε κανέναν πολιτικό μηχανισμό, παράταξη ή οργάνωση. Φιλοδοξούμε να γίνουμε μια ζωντανή κυψέλη δημιουργικότητας και προσφοράς, που θέλει να μοιραστεί την αγάπη, το ενδιαφέρον και την φροντίδα για την μετεωρίτικη και την εν γένει εθνική, θρησκευτική και πολιτισμική κληρονομιά της πατρίδας μας.

Για την εκπλήρωση αυτών των αρχών και των στόχων προχωρήσαμε στην σύσταση ενός πανελλήνιου φορέα με την επωνυμία **«ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΑΦΥΛΑΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΑΓΙΟΜΕΤΕΩΡΙΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ»** με τον διακριτι-

κό τίτλο «**ΜΕΤΕΩΡΩΝ ΛΙΘΟΠΟΛΙΣ**» και έδρα την Καλαμπάκα. Γι' αυτό, η Επιτροπή Πρωτοβουλίας για την ίδρυση αυτού του «Συλλόγου» σας προσκαλεί, αν συμφωνείτε με τις παραπάνω τοποθετήσεις και διαπιστώσεις, να προσέλθετε, απευθυνόμενοι σε κάποιον από την Επιτροπή, και να γίνετε μέλη του.

Επικοινωνία: info@meteoronlithopolis.gr

τηλ. 6944145784, 6972556950 και 6978881058

Τα μέλη της Επιτροπής

Καλύβας Γρηγόριος

Μπουλογεώργος Ευάγγελος

Λάσκος Δημήτριος

Καρανίκας Απόστολος

Δημητρούλης Βασίλειος

Αθανασούλα Βασιλική-Μαρία

Αδάμος Κων/νος